

Pripravovaná zmena školského zákona

Píše sa rok 2021 a školstvo začína opäť na zelenej lúke?

Podľa návrhu školského zákona to tak vyzerá. Prehodnocujú sa totiž aj základné pojmy.

Pýtame sa, kde sú všeobecne odsúhlasené dokumenty, ktoré sa prijali po komunikácii s odbornou verejnosťou, stavovskými i profesijnými organizáciami, napríklad dokument Kvalitné a dostupné vzdelávanie pre Slovensko, takzvaný Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania s dobou realizácie do roku 2027, ktorý bol inšpirovaný jedným z najlepšie fungujúcich školských systémov vo Fínsku, dokonca fínsky expert bol členom stálej pracovnej skupiny. Cieľom tohto programu bolo poskytnúť dlhodobú koncepciu obsahu výchovy a vzdelávania pokrývajúcu v 10-ročnom výhľade dlhodobé zámery a ciele SR v oblasti výchovy a vzdelávania od predprimárneho vzdelávania, cez primárne, sekundárne, až po vysokoškolské vzdelávanie, ako aj ďalšie vzdelávanie s cieľom osobného rozvoja a získania relevantných vedomostí a zručností potrebných pre úspešné uplatnenie absolventov na trhu práce.

Poučíme sa zo skúsených školských politík, kde štát určuje povinný obsah vzdelávania s istými modifikáciami alebo sa slovíčko povinné z našej školskej legislatívy vytratí?

V návrhu novely školského zákona, ktoré prechádza momentálne procesom vyhodnocovania medzirezortného pripomienkového konania, ministerstvo školstva radikálne zasahuje do systému vzdelávania bez akejkoľvek diskusie, napríklad i do systému štátneho vzdelávacieho programu, kde sa navrhuje napr. vypustiť zásadné podmienky, umožňuje sa v základnej škole členiť stupne na cykly podľa školského vzdelávacieho programu a podobne.

Napríklad i celkové hodnotenie žiakov nie je rovnaké v základnej škole a v strednej škole, zatiaľ čo v ZŠ má žiak iba dve možnosti – prospel, neprospel, v SŠ ostávajú i prospel s vyznamenaním, prospel veľmi dobre, čo považujeme za znižovanie motivácie u mladších žiakov, kde je mimoriadne dôležitá.

Experimentálne overovanie je bežným procesom zavádzania nových trendov, metód, foriem programov, najskôr si treba overiť na menšej vzorke ako fungujú nové prvky, nie robiť experiment na celej populácii, máme na mysli alternatívne vzdelávacie programy v systéme bez experimentálneho overovania.

Slovné hodnotenie žiakov celej základnej školy, či spájanie škôl do klastrov sú novinky pre aplikačnú prax, ktorá nie je informovaná o podrobnostiach navrhovaných úprav.

Navrhovaná kompetencia riaditeľa školy zabezpečiť stravovanie detí a žiakov prostredníctvom zmluvy s poskytovateľom, je dokonca v rozpore s ustanovením samotného školského zákona, ktoré hovorí, že zariadenia školského stravovania zabezpečujú školské stravovanie a zriaďujú sa na výrobu, konzumáciu a odbyt jedál a nápojov. Zariadenia školského stravovania sú školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň.

Za diskriminačné považujeme obmedzenie funkčného obdobia riaditeľa školy najviac na tri po sebe nasledujúce funkčné obdobia. Prečo by kvalitný riaditeľ nemohol aplikovať svoje skúsenosti i dlhšie, keď je závislý na zriaďovateľovi, podlieha kontrole rady školy a

zriaďovatelia sa menia ako i poslanci v zastupiteľstvách a pri spokojnosti všetkých spomenutých je relevantná otázka, prečo by nemohol naďalej riadiť školu?

Ukončovanie základnej školy v pripravovanej vyhláske je podmienené testami. Doposiaľ sa viedli diskusie o stresovaní žiakov testovaním T9 a teraz sa navrhuje dokonca podmienka na ukončenie základnej školy testom zo slovenského jazyka, matematiky a všeobecného prehľadu.

Prečo sa teda ide rúcať systém bez verejnej diskusie v tak závažných bodoch školského zákona a vôbec celá kurikulárna reforma?

Odborový zväz k tak zásadným zmenám, ktoré sú načrtnuté v školskom zákone preto žiada verejnú diskusiu. Systém školstva je totiž dlhodobý proces, preto žiadame verejnú odbornú diskusiu so všetkými aktérmi, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní, najmä však z väčšinového – verejného školstva, ktorý tvorí hlavný prúd vzdelávania na Slovensku.